

**Valtioneuvoston periaatepäätös:
Team Finland -strategia
ulkomaisten investointien edistämiseksi**

20.12.2012

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Strategian lähtökohdat ja tavoite	4
2.1 Investointeihin vaikuttavat tekijät	5
2.2 Strategian tavoite	5
3. Strategiset painopistealueet	7
3.1 Minkälaisia investointeja haemme?	7
3.2 Alakohtaiset painotukset	8
3.3 Alueelliset painotukset	8
4. Liiketoimintaympäristö investointien edistämiseksi	10
5. Ulkomaisten investointien aktiivinen edistäminen ja toimenpide-ehdotukset	13
5.1 Team Finland -verkosto maailmalla investointien edistäjänä	14
5.2 IIF:n ja kotimaan toimijoiden verkostoyhteistyö	15
5.3 Kiihdytyskaista	16
5.4 Ulkomaisten investoijien neuvosto	17
5.5 Suomen maakuva investointien näkökulmasta	17
5.6 Ulkomaiset suorat sijoitukset yrityksiin	18
5.7 Resurssit	18
5.8 Rakenne ja seuranta	18

1. Johdanto

Suomi tarvitsee ulkomaisia investointeja nykyistä enemmän vakaan kasvun ja kehityksen pohjaksi. Tässä valtioneuvoston periaatepäätöksessä Team Finland -strategiasta ulkomaisten investointien edistämiseksi esitetään 17 toimenpide-ehdotusta, joilla tehostetaan Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien edistämistoimintaa.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa 22.6.2011 todetaan, että ”Hallitus laatii strategian ulkomaisten investointien ja pääomien houkuttelemiseksi Suomeen. Tässä yhteydessä Invest in Finlandin roolia tehostetaan.” Lisäksi ohjelmassa on sovittu, että ”Tavoitellaan Suomeen tietointensiivisen teollisuuden investointeja osana kansallista strategiaa ulkomaisten investointien saamiseksi Suomeen.”

Hallitus toteuttaa taloudellisten ulkosuhteiden ohjelmaa ja sen pohjalta on käynnistetty Team Finland -toimintamalli. Team Finland pk-yritysten kansainvälistymispäivä -tilaisuudessa 10.9.2012 ankkuroitiin tasavallan presidentin ja pääministerin esityksissä ulkomaisten investointien edistäminen kiinteäksi osaksi taloudellisia ulkosuhteita ja Team Finland -toimintamallia.

Kansallisen kilpailukykyyn vahvistamiseksi sekä hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi hallitus käynnisti kansallisen investointistrategian laatimisen. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) antoi toimeksiannon vuorineuvos Jorma Elorannalle 18.10.2011 laatia aiheesta esitys. Jorma Elorannan raportti ”Investointeja Suomeen – Ehdotus strategiaksi ja toimintaohjelmaksi Suomen houkuttelevuuden lisäämiseksi yritysten investointikohteena” valmistui 15.2.2012. Raportissa kiteytettiin viisi teesiä:

1. Investointien saaminen on tahdon asia
2. Investointipäätöksiin vaikuttavat perusasiat kuntoon
3. Vahvuksiamme pitää edelleen vahvistaa
4. Osasta heikkouksistamme voidaan rakentaa vahvuuksia
5. Ulkomaiset investoinnit edellyttävät aktiivista myyntityötä

Elorannan raportti käsittelee investointien edistämistä – niin kotimaisten kuin ulkomaisten. Valtioneuvoston periaatepäätöksenä annettava strategia keskittyy ulkomaisten investointien edistämiseen.

TEM käynnisti prosessin tämän strategian laatimiseksi keväällä 2012. Kesän aikana pidettiin kaksi laajan sidosryhmän suunnittelutyöpajaa. Prosessin tuloksena syntynyt ”Esitys: Team Finland -strategia ulkomaisten investointien edistämiseksi” luovutettiin elinkeinoministeri Jyri Häkämiehelle 3.10.2012. Samassa yhteydessä julkaistiin Etlan tutkimus ”Miten Suomessa olevat ulkomaiset tytäryritykset eroavat suomalaisomistuksessa olevista yrityksistä”.

Investointien edistäminen on keskeinen osa taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman asiasisältöä. Investointistrategiaesitys on siksi myös käsitelty taloudellisten ulkosuhteiden ohjausryhmässä.

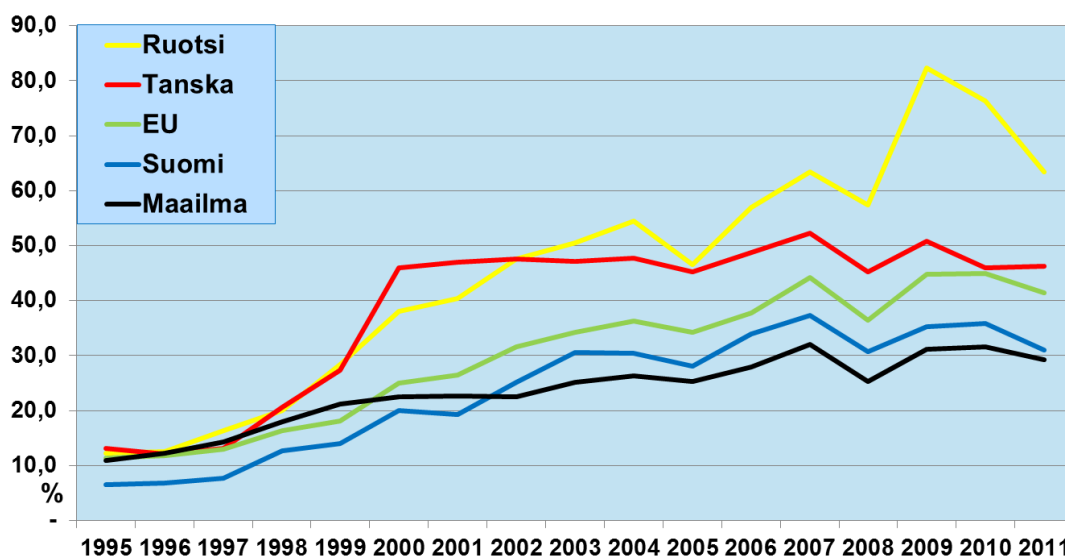
TEM:n edeltäjä kaupp- ja teollisuusministeriö julkaisi työryhmämietinnön ”Esitey toimintalinjaukseksi ulkomaisten investointien edistämiseksi” maaliskuussa 2004. Ulkomaisten investointien edistämisen perusteet ovat edelleen hyvin samanlaisia, vaikkakin toimintaympäristö niin Suomessa kuin maailmalla on muuttunut vajaassa vuosikymmenessä merkittävästi. Myös suomalainen investointeja edistävä järjestelmä on kehittynyt. Invest in Finland (IIF) on siirretty osaksi Finproa ja sen globaalia verkostoa ja IIF:n resursseja on viime vuosina vahvistettu. Myös alueelliset toimijat ovat aktivoituneet investointien hankkimisessa. Syyskuussa käynnistynyt Team Finland -toimintamalli avaa uudenlaisia mahdollisuuksia myös investointien edistämistyölle.

2. Strategian lähtökohdat ja tavoite

Investointien merkitys Suomen kansantaloudelle ja talouden suorituskyvylle on elintärkeää. Investoinnit kasvattavat pääomakantaa, vaikuttavat suoraan ja epäsuorasti uusien työpaikkojen syntyyn sekä tuottavuuden nousuun. Kotimaisten investointien ohella Suomi tarvitsee ulkomaisia investointeja kansantalouden vakaan kehityksen ja kasvun pohjaksi.

Kansantalouden investointien ennustetaan vähenevän kuluvaan vuoteen 2011 ja ulkomaisten investointien kanta ei ole ollut kasvu-uralla vuoden 2007 jälkeisenä aikana. Lisäksi Suomen ulkomaankaupan vaihtotase on kääntynyt alijäämäiseksi. Ulkomaisten investointien lisääminen nykyisessä taloustilanteessa on erittäin keskeistä.

Investoinnit ja pääoma ovat välttämättömiä edellytyksiä elinkeinoelämän toiminnan kannalta. Investointeja tarvitaan yhtä lailla kotimaasta kuin ulkomailta. Globalisaatiokehitys on johtanut siihen, että suomalaiset yritykset investoivat selkeästi enemmän ulkomaille kuin ulkomaiset yritykset Suomeen. Suomalaisen yritysten investoinnit myös työllistävät ulkomailla huomattavasti enemmän kuin ulkomaisten yritysten investoinnit Suomessa. Kilpailu investoinneista ja pääomista maailmalla on koventunut ja lähes kaikki maat edistävät aktiivisesti ulkomaisia investointeja omaan maahansa.

Kuva 1: Suorien ulkomaisten investointien kanta prosentteina bruttokansantuotteesta (UNCTAD World Investment Report, heinäkuu 2012)

Samanaikaisesti Suomessa kahden merkittävimmän teollisuudenhaaran rakennemuutos asettaa uusia haasteita Suomen elinkeinoelämälle, mutta se luo samalla uusia mahdollisuuksia ulkomaisille investoijille. Metsäteollisuudelta vapautuu konehalleja, metsä kasvaa yli 100 miljoonaa kuutiometriä vuodessa ja ICT-alalla on merkittävää tarjontaa erityisesti tietoliikenneosaajista.

Suomella on voimakas tarve hankkia lisää ulkomaisia investointeja ja pääomia tavoitteina tasapainoisempi investointikehitys, pääomien kasvattaminen kotimaassa, uusien työpaikkojen luominen ja Suomessa olevan osaamispohjan vahvistaminen. Nämä tavoitteet tukevat suoraan Suomen taloudellista perustaa, kilpailukykyä ja kansalaisten hyvinvointia.

2.1 Investointeihin vaikuttavat tekijät

Onnistunut ulkomaisten investointien hankinta edellyttää yritystoimintaan kannustavaa liiketoimintaympäristöä, aktiivista edistämistyötä myynnin ja markkinoinnin keinoin, sekä yritysmyönteistä maakuva.

Kuva 2: Ulkomaisten investointien hankinnan peruselementit

2.2 Strategian tavoite

Tämä strategia linjaa niitä keskeisiä toimenpiteitä, joilla ulkomaisia investointeja saadaan aiempaa enemmän Suomeen. Ulkomaisten investointien lisääminen on pitkäjänteistä työtä ja vaatii yhteistä tahtotilaa.

Tavoitteena on ylittää EU:n keskimääräinen taso suorien ulkomaisten investointien kannassa prosentteina suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2020 mennessä. Tämä edellyttää investointivirran saamista pysyväälle kasvu-uralle.

Ulkomaisten investointien kanta Suomessa vuonna 2011 oli hieman yli 60 miljardia euroa eli 31 prosenttia bruttokansantuotteesta. EU:n keskiarvo oli 41 prosenttia ja vuoden 2011 bruttokansantuotteella laskettuna sitä vastaava luku on noin 20 miljardia euroa Suomen nykytason yläpuolella. Tavoitteellinen yli 41 prosentin osuus tarkoittaa noin 20 - 30 miljardin euron lisäystä ulkomaisten investointien kantaan. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ulkomaisten investointien virta on saatava pysyväille kasvu-uralle.

3. Strategiset painopistealueet

Investointipäätökset tehdään yrityksissä. Valtio ei voi päättää mistä maista, miltä aloilta tai minkä laatuista investointeja Suomeen tehdään. Valtio voi kuitenkin päätöksillään muokata liiketoimintaympäristöä sekä kohdentaa aktiivista edistämistoimintaa valittuihin maihin, toimialoille tai tietynlaatuisiin toimintoihin.

Ulkomaiset investoinnit hyvin laajasti ovat tervetulleita Suomeen. Tarjoamme palveluitamme lähes kaikentyyppisille investoinneille kaikista maista. Priorisoimme aktiiviset investointien edistämistoiminnot kuitenkin investointeihin, jotka **luovat talouskasvua, lisäävät työpaikkoja ja vahvistavat osaamis pohjaa Suomessa**. Erityisen tervetulleita ovat korkean tuottavuuden innovatiiviset yritykset. Alakohtaiset ja alueelliset painotukset heijastavat tämänhetkisiä näkemyksiä Suomen vahvuusaloista ja potentiaalisimmista investointien lähdemäistä, missä aktiivisilla toimenpiteillä vaikuttavuus on mahdollisimman suuri.

Strategiset painopistealueet eivät ole kiveen hakattuja vaan niitä on tarkasteltava vuosittain ympäristön muutoksen mukaan. ICT-alalla esimerkiksi datakeskukset ovat tällä hetkellä erityisen mielenkiinnon kohteena, mutta toisaalta on oletettavaa, että muutaman vuoden kuluttua uusia painopisteitä nousee esiin. Talouskasvun, työllisyyden ja osaamis pohjan vahvistamisen tavoite on pysyvä.

3.1 Minkälaisia investointeja haemme?

Suomen menestyminen perustuu korkeaan osaamiseen ja sen vahvistamiseen. Strategiassa painotamme erityisesti osaamis pohjaa vahvistavia investointeja. Suomea tulee vahvistaa alueena, joka tulevaisuudessa entistä enemmän erottuu huippuosaa jien maana. Suomi on maa, joka korkean osaamisen avulla houkuttelee ulkomaisia yrityksiä investoimaan ja sijoittamaan T&K&I-panostuksia sekä osaa jia tänne. Tämän edellytyksenä on se, että Suomea kehitetään määrätietoisesti ympäristönä, joka pystyy luomaan innovatiivisia palveluja, teknologiaa ja niiden yhdistelmiä yritysten ja yhteiskunnan tarpeisiin. Nämä eivät ole kertaluonteisia investointeja, vaan investointeja, joilla määrätietoisesti vahvistetaan Suomessa olevaa ja tänne kerääntyvää osaamista.

Korkean osaamisen investoinneissa osaamiskeskittymät, kuten pääkaupunkiseutu, ovat keskeisiä, sillä tulevaisuudessa kilpailu huippuosaa jista ja investoinneista käydään metropolien välillä.

Strategiassa korostetaan osaamisintensiivisiä aloja, korkean lisäarvon tuotantoa, T&K&I-investointeja sekä investointien työllistämisaikutuksia, erityisesti niillä aloilla, joissa Suomessa on vapaata työvoimaa.

Suorien investointien ohella invest-in-toiminnassa korostetaan pääomien hankkimista sekä sijoittajien palvelemista erityisesti kasvuhakuisten ja kansainvälistyvien pk-yritysten pääomittamiseksi.

3.2 Alakohtaiset painotukset

Alakohtaisissa painotuksissa tulee huomioida Suomen vahvuudet investointien sijoituskohteena sekä ne hyödyt, joita ulkomaiset investoinnit tuovat Suomeen. Suomesta löytyy monelta sektorilta maailman kärkiluokan osaamista ja teknologiaa.

Aktiivisessa ulkomaisten investointien edistämistyössä panoksia kohdennetaan erityisesti **Suomen vahvuusaloille: ympäristöliiketoiminta, ICT ja kaivannaisteollisuus**. Näiden ohella Suomessa on myös muita hyvin potentiaalisia investointikohteita kuten terveys- ja hyvinvointipalvelut ja -teknologiat, matkailuala sekä luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvät alat esimerkiksi metsä- ja vesisektoreilla, sekä konepaja- ja metallienjalostusyrietykset ja kemianteollisuus. Myös alakohtaisia painotuksia tulee tarkastella toimintaympäristön muutosten valossa.

3.3 Alueelliset painotukset

Suomi edistää ulkomaisia investointeja investoijan kotimaasta riippumatta. Luonnollisesti investointeja on tehty Suomeen niistä maista, joiden kanssa Suomella on hyvät ja aktiiviset taloussuhteet ja joissa yrityksillä on kapasiteettia investoida ulkomaille. Nämä maat ovat potentiaalisimpia myös jatkossa. Näiden ohella aktiivitoimia tulee kohdentaa sellaisiin uusiin maihin, joiden yrityksillä on kasvanut investointivalmius - tavoitteena laajemminkin vahvistaa taloussuhteita näiden maiden kanssa.

Ruotsalaiset yritykset ovat investoineet Suomeen selkeästi muita enemmän. Ruotsin jälkeen tulevat USA ja suuret EU-maat. EU-maat ovat varmasti jatkossakin Suomelle merkittävä investointien lähde. EU:n sisämarkkinoilla toimintaympäristö on EU:n ulkopuolisiin maihin verrattuna suhteellisen yhtenäinen ja pääomat liikkuvat EU:n sisällä vapaammin kuin EU:n ulkopuolelta. Team Finland -verkoston kautta Suomi on vahvasti läsnä myös EU:n sisämarkkinoilla.

Yhdysvallat on jo nykyisin erittäin merkittävä investointien lähde Suomelle ja myös jatkossa USA:ssa nähdään merkittävää potentiaalia erityisesti edellä mainituilla painopistealoilla. USA:n näkökulmasta Suomi on kiinnostava investointikohde myös reittinä Venäjän markkinoille.

Venäjän läheisyys, sen öljyteollisuuden tuottamat pääomat sekä Suomen tarjoamat edut toimintaympäristönä ja EU:n jäsenmaana luovat merkittäviä mahdollisuuksia hankkia aiempaa enemmän investointeja Venäjältä.

Suomesta Aasiaan on muihin Euroopan maihin verrattuna erinomaiset lentoyhteydet. Erityisesti Kiinassa on merkittävää potentiaalia sekä pääomia investoida Suomeen Venäjän ja EU:n markkinoiden sekä Suomen kilpailukykyisen innovaatiojärjestelmän johdosta. Myös Persianlahden öljyntuotannolla rikastuneiden maiden kiinnostus Suomea kohtaan em. syistä tekee niistä potentiaalisia pääomien lähteitä.

Aktiivisessa investointien edistämistyössä tulee kohdentaa resursseja erityisesti USA:n ja Venäjän sekä Kiinan yrityksiin.

Näiden alueellisten painopistemaiden ohella myös monissa muissa maissa on lukuisia kiinnostavia ja potentiaalisia investointeja suunnittelevia yrityksiä. Näistä maista mainittakoon erityisesti Persianlahden maat, Etelä-Korea, Japani, Israel ja Intia. Toimenpiteitä näiden maiden potentiaaliin yrityksiin kohdennetaan tapauskohtaisesti kiinnostavien mahdollisuuksien pohjalta.

4. Liiketoimintaympäristö investointien edistämässä

Yritysten tehdessä valintoja investointien sijoitusmaasta tärkein tekijä päätöksenteossa on aito mahdollisuus tehdä kannattavaa liiketoimintaa. Sille perusedellytykset luo kussakin maassa oleva yritysten liiketoimintaympäristö. Luonnollisesti myös maan maantieteellinen sijainti on ratkaiseva.

Suomen vahvuudet ja heikkoudet, sekä mahdollisuudet ja uhat ulkomaisten investointien kohteena

Vahvuudet: <ul style="list-style-type: none"> - poliittinen vakaus ja luotettavuus - korkea luottoluokitus - hyvä kansainvälinen maine - avoin talousjärjestelmä - osaamispohja, koulutustaso - kilpailukykyinen innovaatioympäristö - toimiva infrastruktuuri - raaka-aineet (metsä, mineraalit ja puhdas vesi) - Venäjän naapuruus (läheisyys ja Venäjä-osaaminen) sekä arktinen ulottuvuus - EU-jäsenyys ja pääsy euroalueen markkinoille	Heikkoudet: <ul style="list-style-type: none"> - maantieteellinen sijainti - kotimarkkinoiden ja metropolin pieni koko - korkea veroaste - heikko tunnettuus liiketoimintaympäristönä ja sijoituskohteena - korkea kustannustaso (ml. palkat) - rajalliset rahoitusmarkkinat - kilpailijamaita vähäisempi kiinnostus yrittäjyyteen - ei erityisuuksia ulkomaisille investoijille
Mahdollisuudet: <ul style="list-style-type: none"> - osaamispohja - luonnonvarat - huipputason infrastruktuuri ja logistiikka teollisille investoinneille - edullinen ja luotettava energia sekä uusi sähköveroaloite - kilpailukykyinen innovaatioympäristö valituilla aloilla - IPR-toimintaympäristö - metsäteollisuuden vapautuvat toimitilat - ICT-alan osaamispohja	Uhat: <ul style="list-style-type: none"> - Euroopan talouden epävakaas - hoitosuhteen kehitys ja julkisen talouden paineet - kilpailijamaiden etuudet - muiden pohjoismaiden keskusten (kuten Tukholma) vahvistuminen entisestään ja kv-yritysten keskittyminen niihin - yhteisen tahtotilan puuttuminen suhtautumisessa investointeihin kasvun lähteenä - kyvyttömyys tehdä panostusvalintoja

Suomen liiketoimintaympäristö arvioidaan kansainvälisissä vertailuissa varsin kilpailukykyiseksi. World Economic Forum (WEF) syyskuussa 2012 julkaisemassa kansainvälisessä 144 valtion kilpailukykyvertailussa¹ Suomi sijoittui kolmanneksi Sveitsin ja Singaporen jälkeen. Euroopan

¹ World Economic Forum: The Global Competitiveness Report 2012-2013 (2012)

komission kokoaman pk-yritysselvityksen² mukaan Suomella on puolestaan paras kokonaisprofiili kaikista EU:n jäsenvaltioista.

Suomen vahvuuksia ovat mm. poliittinen, taloudellinen ja geologinen vakaus ja luotettavuus, korkea koulutustaso, kilpailukykyinen innovaatioympäristö sekä avoin talousjärjestelmä.

Haasteena on mm. korkea verotus. Suomen tulee olla erityisen tarkkana pitääkseen huolta Suomen verotuksen kansainvälisestä kilpailukyvyistä tavoitteena sekä tasapainoinen valtiontalous että kansainvälisesti kilpailukykyinen verotus.

Suomessa ei tällä hetkellä myönnetä ulkomaisille investoijille erityiskohtelua verotuksellisesti tai yritystukien osalta, vaan linjana on sekä ulkomaisten että kotimaisten yritysten tasa-arvoinen kohtelu. Liiketoimintaympäristöä kehitetään yritystoiminnalle kilpailukykyisemmäksi niin kotimaisille kuin ulkomaisille investoijille.

Suomen sijainti Pohjois-Euroopassa on harvoin eduksi vertailtaessa investoinnin sijoitusmaata. Venäjän markkinoiden läheisyys on kuitenkin maantieteelliseen sijaintiimme liittyvä mahdollisuus, joka pitää hyödyntää täysimääräisesti.

Toimintaympäristön kehittäminen on koko julkisen hallinnon kuten kaikkien hallinnonalojen ja kuntien tehtävä. Yritysten toimintaympäristöön vaikuttavat verotus, koulutus, sosiaali- ja terveydenhuolto, infrastruktuuri, kaavoitus- ja rakennus- yms. luvat sekä elinkeinopolitiikka ja yritystukijärjestelmä.

Liiketoimintaympäristön kehittäminen vaatii kaikkien hallinnonalojen jatkuvaa panosta Team Finland -toimintamallin mukaan ja kehittämistyön tulee olla jatkuvaa.

Suomen liiketoimintaympäristön kehittämiseksi on käynnistetty useita hankkeita. Jorma Elorannan raportissa on käyty laajasti läpi investointiympäristöön vaikuttavia tekijöitä. Kari Stadighin johtaman työryhmän Pääomamarkkinat ja kasvu -raportissa on kartoitettu toimenpiteitä, joilla voidaan lisätä pääomamarkkinoilla toimivien määrää, aktivoida nykyisten toimijoiden panostuksia ja tehostaa markkinoiden toimivuutta. Samoin TEM:ssä valmisteilla olevassa elinkeinopolitiikan kasvulinjauksessa käsitellään toimintaympäristön kehityskohteita.

Ulkomaisten investointien kannalta merkittäviä aloitteita ovat mm. yritysverokannan lasku vuoden 2012 alusta 24,5 prosenttiin, sähköveron alennuksen laajennus teollisille datakeskuksille sekä T&K- ja IPR-verokannustimet. Erityisesti verokannustimet kohdentuvat osaamispohjaa vahvistavien investointien toimintaympäristön kohentamiseen. T&K osaltaan vahvistaa Suomen houkuttelevuutta tutkimus- ja tuotekehitysyksikköjen sijoituspaikkana. Suomessa on jo nyt korkeatasoinen IPR-toimintaympäristö, mutta kovenevassa kilpailussa IPR-verokannustin vahvistaa Suomen asemaa potentiaalisena yritysten immateriaalioikeuksien sijoitusmaana.

---

² European Commission: Annual Report on EU Small and Medium sized Enterprises 2010/2011 (2011)

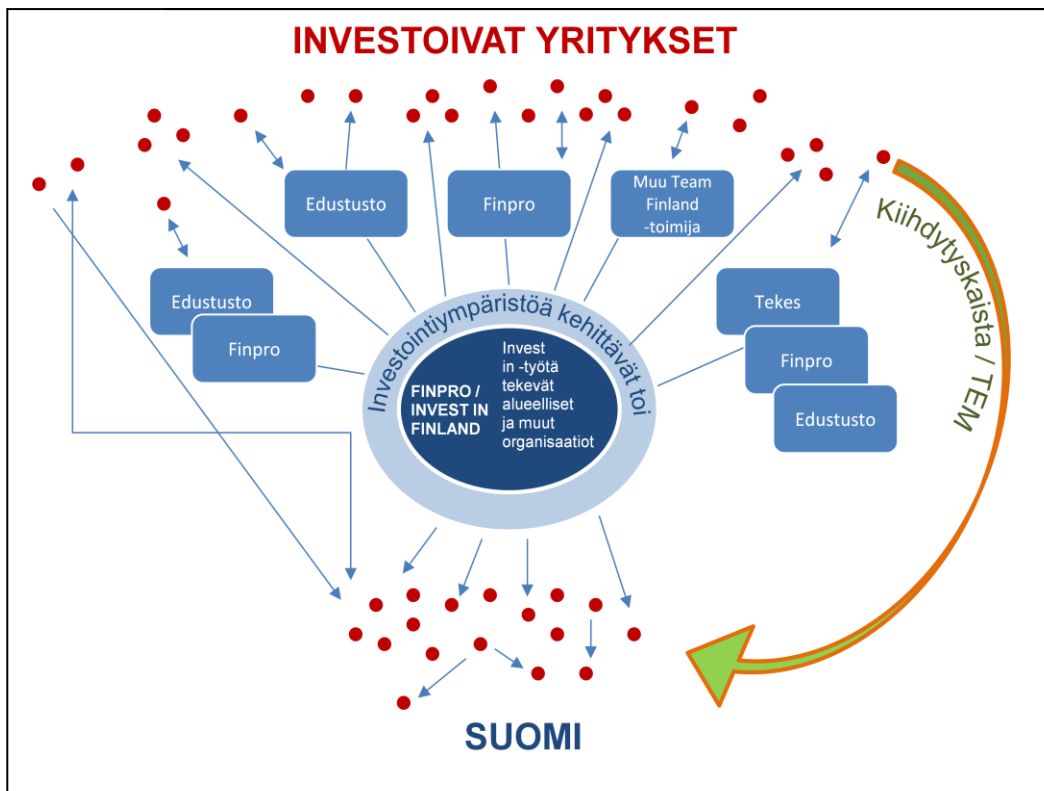
Tässä strategiassa tunnustetaan liiketoimintaympäristön kehittämisen keskeinen merkitys ulkomaisten yritysten investointipäätöksissä. Suomen ja suomalaisen liiketoimintaympäristön kehittämistyö etenee monilla saroilla, eikä tämä strategia keskity niinkään toimintaympäristön kehittämiseen, vaan niihin muutoksiin, joilla voimme kohentaa ulkomaisten investointien aktiivista edistämistä sekä Suomen myymistä investointien ja yritystoiminnan kohdemaana.

5. Ulkomaisten investointien aktiivinen edistäminen

Suomen asema monissa kansainvälisissä vertailuissa on kilpailukyinen verrattuna kilpailijamaihin niin pohjoismaissa kuin yleensä Euroopassa. Suomeen jo tehtyjen investointien kanta ja uusien investointien virta eivät vastaa Suomen asemaa näissä vertailuissa. Suomella on merkittävä mahdollisuus kasvattaa Suomeen suuntautuvia investointeja tehostamalla aktiivista ulkomaisten investointien edistämistoimintaa. Tämä strategiaesitys keskittyy erityisesti niihin muutoksiin, joilla voimme vahvistaa edistämistoimintaa.

Kolme keskeistä muutosta, mitä tällä strategialla pyritään saamaan aikaan koskevat Finprossa toimivan kansallisen investointien edistämisen organisaation **Invest in Finlandin (IIF)**

1. yhteistyötä **Team Finland -ulkomaanverkoston** kanssa
2. yhteistyötä **kotimaisten toimijoiden** kanssa ja
3. **kiihdytyskaista**-toimintaa.

Aktiivinen ulkomaisten investointien edistäminen kuuluu pääasiassa työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan ja se on **kansallisella tasolla erityisesti Finprossa sijaitsevan Invest in Finlandin tehtävä, mutta kaikkien Team Finland -organisaatioiden panos maailmalla ja alueellisten toimijoiden panos tässä työssä on välttämätöntä.**

Ulkomaisten investointien edistäminen on keskeinen osa Suomen taloudellisia ulkosuhteita sekä kiinteä osa Team Finland -toimintamallia. Team Finland -toimijat valtionjohdosta alkaen antavat

oman aktiivisen panoksensa ulkomaisten investointien edistämiseen. Team Finland -toimijat ulkomailla sekä kotimaassa hakevat aktiivisesti yhteistoimintamuotoja taloudellisten ulkosuhteiden vahvistamiseksi niin suomalaisten yritysten kansainvälistymisen kuin ulkomaisten investointien edistämisen alueilla.

Ulkomaisia investointeja tehdään jatkuvasti Suomeen ilman julkisen sektorin toimijoiden myötävaikutusta. Team Finland antaa tukensa myös tämän investointivirran myönteiselle kehittämiselle.

5.1 Team Finland -verkosto maailmalla investointien edistäjänä

Uusien investointien hakeminen Suomeen käynnistyy sen määrittämisestä, minkälaisia ulkomaisia investointeja Suomeen halutaan, tarvitaan ja on mahdollista saada erityisesti valituilta strategisilta alueellisilta tai alakohtaisilta painopistealueilta. Seuraava askel on investointia harkitsevan yrityksen tunnistaminen. IIF:n toiminta keskittyy nykyisin suoraan myynti- ja markkinointityöhön kohteena potentiaaliset ulkomaiset investoijat. IIF keskittyy toiminnassaan tarjoamaan pohjautuvaan täsmähakumalliin.

Investointien edistämisen rajallisia resursseja voimme vahvistaa hyödyntämällä koko Team Finland -verkostoa hankkimaan uusia asiakaskontakteja ja ohjaamaan mahdollisesti Suomeen investoimisesta kiinnostuneita yrityksiä IIF:n palveltavaksi.

IIF:n toimintojen yhdistäminen osaksi Finproa ja sen globaalia verkostoa kesällä 2012 on toteutettu juuri tästä syystä. Finpron vientikeskusten henkilöstö on erinomaisessa asemassa tunnistaa investointihalukkaita yrityksiä. Vastaavasti myös Suomen ulkomaanedustustot ja muut Team Finland -toimijat voivat tuoda IIF:n prosessiin uusia aloitteita.

Team Finland -toimijat tarvitsevat työkaluja Suomen investointimaakuvan luomiseen sekä potentiaalisten investoijien ensimmäisen kontaktivaiheen edistämistyöhön. IIF:n tehtäväksi annetaan soveltuvan materiaalin tuottaminen koko Team Finland -verkoston käyttöön investointien edistämistyöhön.

Toimenpide-ehdotukset:

- 1. Kaikkien Team Finland -toimijoiden tavoitteeksi asetetaan tukea Suomeen suuntautuvien investointien edistämistä yhteistyössä IIF:n kanssa erityisesti uusien investoijien tunnistamisessa sekä myös niiden tukemisessa.*
- 2. Investointien edistämisen strategian tavoitteet sisällytetään Team Finland -toimijoiden toimintasuunnitelmiin ja tavoitteiden toteutumista seurataan järjestelmällisesti.*
- 3. IIF luo tarvittavat työkalut ja materiaalit Team Finland -verkoston käyttöön investointien edistämistyöhön.*

5.2 IIF:n ja kotimaan toimijoiden verkostoyhteistyö

IIF:n toiminta ja kyky tarjota korkealuokkaisia palveluja ulkomaisille yrityksille nojaavat yhteistyöhön ja kumppanuuteen. Yhteistyön ytimessä ovat TEM-konsernin yksiköt ja organisaatio sekä muut Team Finland -toimijat kuten kunnat, alueet ja seudut, osaamiskeskittymät ja strategisen huippuosaamisen keskittymät.

Kotimaassa alueelliset toimijat ovat keskeisessä asemassa investointikohteita työstettäessä ulkomaisen investoijan kanssa. Tekesin rooli innovaatiojärjestelmän keskeisenä toimijana on merkittävä potentiaalisen investoijan vertaillessa maiden T&K&I-toimintaympäristöjä. Finnfund voi suomalaisyritysten etabloitumista kehitysmaihien tukiessaan kohdata Suomesta kiinnostuneita investoijia ja tuoda nämä kontaktit IIF:n käsittelyyn.

IIF:n tulee jatkossa panostaa entistä voimakkaammin verkostomaisen toiminnan kehittämiseen myös kotimaassa. Alueellisten toimijoiden ja IIF:n tulee aiempaa aktiivisemmin hakea yhteisiä toimintamuotoja ja kytkeä toiminnat saumattomasti yhteen investointia suunnittelevien tai Suomeen jo investoineiden yritysten tukemiseksi. IIF:n toimintamäärärahat tulevat valtion budjetista ja alueelliset toimijat saavat rahoituksensa kunnallisista tai alueellisista budjeteista. Tämän johdosta yhteinen tahtotila on ratkaiseva Suomen rajallisten ja erillään olevien resurssien kohdentamiseksi entistä vaikuttavampaan yhteistoimintaan.

Ruotsin malli, missä kansallisen Invest Swedenin rahoitus muodostuu sekä valtion että alueellisten toimijoiden panoksista ei ole myöskään poissuljettu vaihtoehto. Tällaisessa mallissa alueelliset toimijat voisivat yhteistyölähtöisesti sopia toimintojensa ja järjestelmiensä yhdistämisestä Finpron invest-in-toimintoa vastaaviin toimintoihin.

Toimenpide-ehdotukset:

- 4. Työ- ja elinkeinoministeriön (Finpro, Tekes, Finnvera, ELY-keskukset, Tesi, VTT) sekä ulkoasiainministeriön (Finnfund) alaiset toimijat sitoutetaan strategian toteuttamiseen.*
- 5. IIF:n ja alueellisten toimijoiden välistä yhteistyötä kehitetään ja tiivistetään aktiivisesti. IIF ja alueelliset toimijat selvittävät mahdollisuuden yhtenäistää toimintatapojaan ja järjestelmiään investointien hankkimisen tehostamiseksi.*
- 6. Alueelliset toimijat sitoutuvat kansallisen investointistrategian tavoitteisiin. Strategian toimeenpanossa eri toimijoilla on selkeät roolit ja vastuut.*
- 7. Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla laaditaan selvitys alueellisten toimijoiden ja IIF:n yhteistyön tiivistämiseksi.*

5.3 Kiihdytyskaista

Nykyjärjestelmässä Suomi ei myönnä ulkomaisille investoinneille erityiskohtelua verotuksellisesti tai siihen kohdennettujen tuki-instrumenttien avulla, kuten monissa muissa maissa tehdään. Investointien edistämistä voidaan vahvistaa ottamalla käyttöön kiihdytyskaistamenetelmä. Kiihdytyskaista voidaan rakentaa nopeuttamalla tukipäätöksiä ja lupa-asioiden käsittelyä, tarjoamalla arvovaltapalveluita ja räätälöityjä palveluprosesseja sekä myöntämällä erillisrahoitusta investointipäätöksen edistämiseksi.

Kiihdytyskaistan toimenpiteet suunnataan valikoituihin hankkeisiin, missä investointi on euromääräisesti merkittävä, sen työllistämisaikutus on suuri tai se vaikuttaa erityisen positiivisesti suomalaisen osaamis pohjan vahvistamiseen. Kiihdytyskaistalle arvioidaan valittavan vuosittain muutamia hankkeita.

Hankkeiden esittäminen kiihdytyskaistalle on erityisesti kansallisen toimijan IIF:n tehtävä, mutta myös muut Team Finland -toimijat ulkomaanverkostossa tai kotimaassa voivat tehdä esityksiä. Samoin yritykset voivat itse hakeutua kiihdytyskaistalle. TEM valitsee kiihdytyskaistalle hyväksyttävät hankkeet ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa päättää sovellettavista toimenpiteistä.

Kiihdytyskaistalle valittujen hankkeiden edistymistä seurataan ja valtion toimenpiteitä linjataan työ- ja elinkeinoministeriössä. Tarvittaessa TEM vie hankkeen talouspoliittisen ministerivaliokunnan käsittelyyn. Kullekin kiihdytyskaistalle valitulle hankkeelle kootaan joustavasti TEM:n koordinoima ryhmä keskeisistä viranomaisista hankkeen edistämiseksi.

Toimenpide-ehdotukset:

- 8. Työ- ja elinkeinoministeriö luo toiminta- ja rahoitusmallin kiihdytyskaistalle valittavien yritysten aktiiviseksi tukemiseksi. Kiihdytyskaistan toimenpiteillä edistetään merkittäviä investointihankkeita mm. avustamalla ulkomaista investoijaa eri prosesseissa niiden nopeuttamiseksi ja että hakija osaa sopeuttaa toimintansa Suomen korkeatasoisen sääntelyn ja normiston mukaiseksi.*
- 9. Tukipäätösten, lupa-asioiden ja palveluprosessien nopeuttamiseksi luodaan eri ministeriöiden ja alueellisten toimijoiden verkosto asioiden käsittelyn nopeuttamiseksi. Verkosto voi perustua olemassa oleviin tai perustettaviin verkostoihin (Team Finland, alueverkostot, jne.).*
- 10. Kiihdytyskaistalle valittuja merkittäviä investointihankkeita voidaan edistää myös tuki-instrumentein, kuten yritysten yhteishankkeiden kansainvälistymismäärärahamomentille kohdistetulla lisämäärärahalla.*

5.4 Ulkomaisten investoijien neuvosto

Ulkomaiset Suomeen investoineet yritykset ovat tunnistaneeet Suomen tarjoamat mahdollisuudet sekä kohdanneet esteitä, joita korjaamalla Suomesta voidaan rakentaa aiempaa kiinnostavampi investointikohde. Nämä yritykset ovat voimavara, joka on hyödyllistä kytkeä investointien edistämistoimintaan. Tämän pohjalta esitetään ulkomaisten investoijien neuvoston perustamista.

Neuvoston avulla voimme koota yritysten kokemuksia ja näkemyksiä järjestelmämme kehittämiseksi. Neuvosto tarjoaa ulkomaisille investoijille keskustelufoorumin sekä informaatio- ja vaikutuskanavan. Parhaimmillaan tämä edesauttaa näiden yritysten lisäinvestointeja sekä tiedon levittämistä Suomen tarjoamista mahdollisuuksista näiden yritysten kansainvälisissä verkostoissa.

Toimenpide-ehdotus:

- 11. Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa ulkomaisten investoijien neuvoston, joka kokoontuu kahdesti vuodessa. Neuvoston puheenjohtajana toimii elinkeinoministeri. Neuvoston jäsenmäärä pidetään suppeana, jotta neuvosto toimisi aitona keskustelufoorumina.*
- 12. Neuvosto toimii tiiviissä yhteistyössä IIF:n, alueellisten toimijoiden sekä AmCham Finlandin ROI Finland -ohjelman kanssa.*

5.5 Suomen maakuva investointien näkökulmasta

Tärkeä osa aktiivista ulkomaisten investointien edistämistoimintaa on Suomen maakuvan muokkaaminen ja tunnettuuden lisääminen investointikohteena. Tämä on osa laajempaa Suomi-kuva-työtä, mitä toteutetaan osana Team Finland -toimintaa. Suomen profiilin nostaminen investointikohteena on koko Team Finlandin tehtävä ja IIF:lla on tässä keskeinen rooli.

Toimenpide-ehdotus:

- 13. IIF ylläpitää markkinointimateriaalia Suomesta investointikohteena. Koko Team Finland -verkosto niin maailmalla kuin kotimaassa voi hyödyntää maksutta tätä yhteiseen käyttöön laadittua materiaalia. Vastaavasti Team Finland ja muut kansalliset toimijat tarjoavat IIF:lle panoksensa tämän materiaalin täydentämiseen.*

5.6 Ulkomaiset suorat sijoitukset kasvuyrityksiin

IIF:n toimintojen siirtyessä osaksi Finproa ja sen verkostoa kokonaisuuden mandaattia laajennettiin ulkomaisten suorien investointien hankkimisen lisäksi pääomien hankkimiseen kasvuhakuisille pk-yrityksille. Erityisesti kasvuyrityksillä on pula osaavista riskipääomista ja ulkomaisten pääomien saaminen suomalaisten pk-yritysten kansainvälisen kasvun vahvistamiseksi on tarpeen. Tämä soveltuu hyvin Finpron kokonaistavoitteeseen ja Finpron verkosto on erinomainen perusta myös tälle työlle.

Toimenpide-ehdotus:

- 14. Finpro / IIF kehittää palvelukonseptin, jolla luodaan yhteyksiä kasvavien ja kansainvälistyvien pk-yritysten sekä ulkomaisten sijoittajien välille tavoitteena hankkia pk-yrityksille pääomia kansainvälisiltä sijoittajilta.*
- 15. Yhtenä mahdollisuutena nähdään kasvuyritysten yhteisesiintymiset esimerkiksi delegaatiomatkojen tai kiihdyttämö- ja kasvuyrityskonferenssien yhteydessä.*

5.7 Resurssit

Suomen resurssit investointien edistämistoimintaan ovat jakautuneet valtionrahoitteiseen Finpron Invest in Finland -toimintoon sekä alueellisten toimijoiden resursseihin, kuten Greater Helsinki Promotion ja Business Oulu. Parhaan kansallisen hyödyn aikaansaamiseksi kansallisten ja alueellisten resurssien käyttö yhteistyön pohjalta on tarpeen. Myös mahdollisia vapaaehtoisuuteen perustuvia resurssien yhdistämisä on tarkasteltava ennakkoluulottomasti.

Valtion ulkomaisten investointien hankkimisen määrärahoja on viime vuosien aikana systemaattisesti kasvatettu. Valtiontalouden säästötoimien johdosta monia budjettimomenteja joudutaan supistamaan, mutta investointien edistämisen määrärahoja ei ole leikattu vaan mm. projektitoiminnan kautta niitä on jopa lisätty. Jatkossa investointien edistämiseen kohdennetut määrärahat pidetään mahdollisuuksien mukaan vähintään nykytasolla ja taloustilanteen salliessa niitä kasvatetaan nykyisestä.

5.8 Rakenne ja seuranta

Ulkomaisten investointien edistäminen on keskeinen osa taloudellisia ulkosuhteita. Tämän strategian seuranta ja mahdolliset muutokset painopistealueissa käsitellään taloudellisten ulkosuhteiden ohjausryhmässä. Invest in Finland -toiminto Finprossa vastaa investointien edistämisestä kansallisella tasolla yhteistyössä Team Finland -toimijoiden kanssa niin ulkomailla kuin kotimaassa.

Uusia rakenteita ei ole tarkoitus perustaa, mutta Team Finland -toimintojen vakiintuessa voidaan tarvittaessa harkita investointien edistämisen työryhmän perustamista taloudellisten ulkosuhteiden ohjausryhmän yhteyteen.

Toimenpide-ehdotus:

- 16. IIF sekä työ- ja elinkeinoministeriö yhdessä raportoivat säännöllisesti taloudellisten ulkosuhteiden ohjausryhmälle strategian toimeenpanon edistymisestä ja investointikannan kehittämisestä.*
- 17. Työ- ja elinkeinoministeriö raportoi talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle investointivirran kehityksestä. Raportointi kytketään osaksi kolmen kuukauden välein tehtävää kehysriihessä päätetyn kasvuohjelman raportointia.*